

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Ha Budapest felönt a garatra*

Forrás: *Nagy Budapest*

Nbr.

(Hely)

1943 jan. 15

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

663.2

Hely

Idő

"1943"

Személy

Ha Budapest felönt a garatra

A főváros évi átlagos borfogyasztása fejenként 42 liter

Mezőgazdasági művelési ágaink közül a szőlőkultúrát befolyásolják a legnagyobb mértékben az időjárási viszonyok és elemi csapások. 1939-ben, például, az újbórt termésmennyisége 4.369.817 hektoliter volt. 1940-ben pedig mindössze 935.938. Az 1940. évi termés még a negyed részét se érte el a megelőző év átlagtermésének, sőt minőség tekintetében is nagyon gyenge eredményt hozott, mert az újbórnak több mint 70 százaléka silány minőségű volt. A készletek raktározása és a jobb termésű évek termésmennyisége bizonyos fokig kiegyenlítően hat, ezért az egy-egy főre eső borfogyasztás mennyisége már nem mutat ekkora ingadozást, bár mindig elég jelentékeny. A Statisztikai Értesítő júliusi számában megjelent adatok szerint

az 1937—38. termelési évben 40,64 liter volt az országos borfogyasztás fejenként, a következő 1938—39. termelési évben 30,38 liter.

A borértékesítésnek nagyon fontos tényezője a borkivitel, a termés nagyobb része mégis belföldi fogyasztásra vár. A belföldi fogyasztásnak azonban bizonyos korlátot szab az a körülmény, hogy a bor ma nálunk nem elsőrendű élelmiszereségi cikk és így nem nélkülözhetetlen eleme táplálkozásunknak.

közúton 1934-ben 716.794, 1939-ben 777.498, 1940-ben pedig 704.650 bruttó métermázsza bor és must érkezett. Vasúton és hajón elszállítottak 1934-ben 20.468, 1939-ben 62.143, 1940-ben pedig 53.260 bruttó métermázsát. A közúti elszállításra vonatkozólag nincsenek statisztikai feljegyzések, azért az áruforgalmi statisztika rendelkezésére álló adatai alapján nem lehet megállapítani a fővárosban tényleg elfogyasztott bormennyiséget.

Sokkal értékesebb adatokat szolgáltatnak a fogyasztási adóra vonatkozó kimutatások.

A fővárosban megadózott bor és must mennyisége 1931-ben 38.456.101, 1939-ben 48.378.361 és 1940-ben 43.734.995 liter volt.

A fogyasztás megállapításánál természetesen nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a megadózott bort nem fogyasztják el mindig ugyanabban az évben, amelyben az adót kiértékelik. Különösen jótermésű években a boreladással foglalkozó üzletek rendszerint tetemes mennyiséget vásárolnak össze és raktároznak el. A fogyasztási adó alapján továbbá nem lehet következtetni a főváros borfogyasztásának havi alakulására, különben is a havifogyasztásban — a nagyobb idegenforgalmú hónapoktól eltekintve —

Rendszeres fogyasztása még a jobb jövedelmű háztartásokban is bizonyos fokig fényűzészamba megy. Fogyasztásának mértéke ezért összefügg a jövedelem, illetve a vásárlóképeség alakulásával. A borfogyasztás akkor emelkedik, amikor az egyes társadalmi rétegek vásárlóképesége növekszik, vagy pedig amikor a borárak erősen leszállanak. A fővárosi lakosság vásárlóképeségének és életszínvonalának magasabb foka, nemkülönben a borfogyasztás lehetőségeinek lépten-nyomon való kinálkozása mind hozzájárul ahhoz, hogy Budapecsten az országosnál nagyobb átlagos fogyasztás alakuljon ki. Kétségtelenül számottevő tétel a fővárosban megforduló idegenektől elfogyasztott bormennyiség is.

Magának a fővárosnak igen csekély a bortermése.

1931-ben 9998 hektoliter, 1939-ben 2847, 1940-ben pedig 1790 hektoliter must termelt a főváros szőlőterületein.

A termelt mustmennyiség tíz év alatt kisebb-nagyobb ingadozással fokozatos csökkenést mutat, a két utolsó évben pedig egyenesen kevesnek mondható. A helyi termelés tehát alig jön számításba a helyi fogyasztás szempontjából. A főváros felhozatal útján fedezi borszükségletét. A főváros vasúton, hajón és nem jelentkezik nagy eltérés. A többi szeszital fogyasztása időszakonként nagyon változik (a sörfogyasztás nyáron, a pálinkafogyasztás pedig télen nagyobb), a borfo-

gyasztás ezzel szemben egyenletesebben oszlik meg egész éven át.

A főváros borfogyasztásának évi fejátlaga — a fogyasztási adó alapján számítva — 1931-ben 37,5, 1939-ben 42,0, 1940-ben 37,8 liter volt.

Az 1931-től 1940-ig terjedő tíz év átlagos fogyasztása fejenként 41,6 liter.

Ezalatt a tíz év alatt 1932-ben volt a legalacsonyabb a borfogyasztás a fővárosban; 34,1, 1934-ben a legmagasabb; 45,5 liter. A tíz év adatai alapján azt mondhatjuk, hogy a főváros lakosságának borfogyasztása évenként és fejenként 42 liter. Az egy főre számított fővárosi fejátlagban természetesen benne van az idegenek fogyasztása is. Nincsenek adataink arra vonatkozóan sem, hogy mekkora az a bormennyiség, amelyet a környéki fogyasztók visznek haza a fővárosi üzletekből. Ezt azonban némiképpen ellensúlyozza az adómentesen (1 literig) behozott bor, valamint a fővárosi lakosok vidéki borfogyasztása. Mindenesetre megállapítható, hogy a fővárosi borfogyasztás fejátlaga nagyobb az országosnál.

A vidék borfogyasztását a mezőgazdasági népesség jövedelme szabja meg. A főváros borfogyasztása viszont társadalmi rétegek szerint is igen eltérő lehet, mindenesetre azonban elsősorban a legnagyobb társadalmi osztályt képviselő munkásréteg fogyasztásától, illetve vásárlóerejétől függ.

A főváros különböző társadalmi

rétegeknek eltérő borfogyasztásáról némi képet nyújtanak azok a háztartási számadási könyvek, amelyeket a székesfővárosi Statisztikai Hivatal a huszas évek végén vezetett. Ezek az adatok természetesen csak arról számolnak be, hogy mennyi az illető háztartásokban *o'thon* elfogyasztott bormennyiség. Ötven munkás és ötven polgári háztartás adatainak egybevetéséből kitűnik, hogy *a munkásháztartásokban 2.6, a polgári háztartásokban 7.0 liter az odahaza elfogyasztott, egy főre eső bormennyiség.* Ez természetesen nem bizonyítja azt, hogy a polgári háztartásokban nagyobb a borfogyasztás, mert a házon kívül (kocsmában, vendéglőben stb.) való fogyasztás valószínűleg nagyobb a munkások körében.

A Magyar Gazdaságkutató Intézet piackutató módszere alapján egybeállított adatokból kitűnik, hogy

Budapesten az egyszerű sorsúak heti borfogyasztása fejenként 2.1, a közepes jövedelműeké 1.5, a jómódúaké 1.61, átlagosan és összesen tehát 1.68 liter.

A fővárosban tehát az egyes társadalmi rétegek borfogyasztása nem mutat nagy eltérést, csupán az egyszerű sorsúak fogyasztása több valamivel.